

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878
NO. 274. — ŠTEV. 274.

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 22, 1934. — ČETRTEK, 22. NOVEMBRA 1934

TELEFON: CHelsea 3-3878
VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

VLADNE AGENTURE SO Z VSO VNEMO NA DELU

NOVIKONGRES BO ZA NADALJNJE LETO PODALJŠAL ŽIVLJENJE RECONSTRUCTION FINANCE CORP.

Nezaposleni bodo delali za zvezni relief. — Vzglede je da država Georgia. — Farley pravi, da morajo demokratje uživati zaupanje naroda. — Vlada ima za posojila še dve milijardi dolarjev. Načelnik NRA je proti preostremu postavnemu vmešavanju.

WASHINGTON, D. C., 21. novembra. — Delovanje Reconstruction Finance Corporation, čije svrha je, utrditi slaba mesta v kreditu naroda, najbrž ne bo za vselej ukinjeno dne 31. decembra. — Kongres, ki se bo setsal v začetku januarja, bo brez dvoma podaljšal življenje te velevažne vladne agenture za leto dni.

Predsednik je poveril to zadevo posebni komisiji, ki je po temeljitem preudarku prišla do zaključka, da bi bilo prezgodaj ustaviti delovanje R. F. C.

Korporacija ima še vedno na razpolago nad dva tisoč milijonov dolarjev, dasi je dosedaj posodila že nad osem tisoč milijonov dolarjev.

Predsednik Roosevelt je rekel pred kratkim na konvenciji bankirjev, da bo vlada opustila vlogo izposojevalca denarja, kakor hitro bodo začele banke v polni meri posojati.

S tem je hotel podžgati in navdušati bankirje, ki pa niso sledili njegovemu pozivu.

Ce se hoče ta ali ona banka utrditi, zamore prodati svoje prednostne akcije R. F. C. Na ta način se je že mnogo finančnih institutov obvarovalo pred propadom.

WASHINGTON, D. C., 21. nov. — Danes je govoril po radio načelnik NRA, Donald R. Richberg. Rekel je, da delovanje NRA v veliki meri ovirajo razna postavna vmešavanja in pa dejstvo, da nekateri preveč zahtevajo od nje. — NRA je v tem kratkem času dosegla vse, kar je mogla. Pravilniki morajo postati bolj prožni in se morajo prilagoditi razmeram. Dobro leto trdega dela je za nami, in vsakega razsodnega človeka morajo naši uspehi presenetiti. Cesar nam ni bilo mogoče v enem letu doseči, bomo prav gotovo dosegli v prihodnjem letu in pozneje, kajti NRA bo brez dvoma postala trajna ameriška naprava.

CHARLOTTE, N. C., 21. novembra. — Ob otvoritvi novega poštnega poslopja je govoril generalni poštni mojster Farley ter rekel, da bodo demokratje tako dolgo vodili narodno politiko, dokler bodo uživali pri narodu potrebno zaupanje.

Istočasno je pozval Farley demokrate, naj tega zaupanja ne razočarajo, ker bi bila v nasprotjem slučaju vlada takoj poverjena v druge roke.

WASHINGTON, D. C., 21. novembra. — V zadevi reliefa se poraja nov sistem, po katerem bo preskrbela vlada registriranim nezaposlenim službo ter bo denarno podpirala le tiste države in okraje, ki sami nimajo dovolj sredstev na razpolago. Vbodoče bo veljalo načelo: — Nezaposlenih se ne sme več podpirati z denarjem, kajti to je preponiževalno zanje. Treba jim je dati delo oziroma prilike za zaslužek.

Država Georgia je v tem pogledu stopila na prvo mesto ter bo služila vsem drugim za vzgled.

Miss Gay B. Shepersen, načelnica reliefa v tej državi, je objavila, da bodo morali izza 1. januarja 1935 delati vsi delazmožni nezaposleni, ki sedaj dobivajo denarno podporo. Vsega skupaj bo zaposlenih pri raznih javnih in zasilnih delih petinosemdeset tisoč oseb.

O tem problemu bo razpravljaj jutri v Bostonu tudi Harry L. Hopkins, administrator zveznega reliefa.

Moley za pomiloščenje Toma Mooneya

OTVORITEV ANGLEŠKEGA PARLAMENTA

Kralj Jurij se v svojem govoru zavzema za Ligo narodov in razorožitev. — Parlament bo največ razpravljaj o indijskem vprašanju.

London, Anglija, 21. nov. — Vsled goste megle in hudega mraza voznja kralja Jurija k otvoritvi parlamenta ni bila tako slikovita, kot navadno. Kraljev prestolni govor je smatrali kot uvod za delo, ki ga ima izvršiti sedanji parlament, zlasti, kar se tiče Indije.

Nekaj minut po otvoritvi parlamenta sta obe zbornici pričeli razpravljati o tradicionalnem odgovoru na kraljev govor. Gotovo pa bo vzel nekaj dni, predno bo pričel parlament razpravljati o postavnih predlogih.

Kralj se je toplo zavzemal za svetovni mir ter je izjavil zbranim članom obeh zbornic, da bo Anglija tudi v bodoče smatrala za svojo poglavitno nalogo, da podpira Ligo narodov. V istem smislu se je tudi izrazil ministrski predsednik Ramsey MacDonald.

MacDonald je z ozirom na napade voditelja laboritor G. Lansburyja posebno zagovarjal Ligo narodov in razorožitveno konferenco. Rekel je, da razorožitveni položaj sicer ne daje mnogo upanja, da pa pri vsem tem ni brezupen.

Ministrski predsednik pa je priznal, da je evropski položaj precej navorozen. Navzlic temu pa bo šla Anglija v začetku prihodnjega leta v Ženevo s trdno odločitvijo, da sklene mednarodni sporazum, ki bo tako postavil trdno podlago za stalni mir.

MacDonald je rekel, da se je Anglija že razorožila; če pa bo treba angleško armado zopet ojačiti, se bo to zgodilo samo na zahtevo narodne obrambe.

NAMERAVAN ATENTAT NA BENEŠA

Pariz, Francija, 21. nov. — V Nici je bil prijat krojač Ladislav Kiss, ki je osumljen, da je nameraval usmrtiti čehoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša.

ZAŠTRUPLJENJE Z MESOM

Toledo, Ohio, 21. novembra. Razdeljevanje mesa v konservah med potrebne ljudi je bilo ustavljeno po celi državi Ohio, ko je vsled uživanja mesa v okolici Toledo zbolelo 20 ljudi.

Naročite se na GLAS NARODA, največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

OBTOŽENČEVE VLOGE ZADRŽANE

Zagovornikom ni dovoljeno rabiti njegovih prihrankov za obrambo. — Hoče prodati svoj življenjepis.

Flemington, N. J., 21. nov. — Bruno Richard Hauptmann, katerega mučijo skrbi, kako bi plačal svoje zagovornike, razmišlja, kako bi mogel prodati svoj življenjepis, katerega se ni napisal. Za to se je Hauptmann odločil, ko je zvezni davčni urad dognal, da mora na podlagi vlog v raznih bankah plačati \$9678 dohodninskega davka.

Za prodajo življenjepisa posredujejo njegova žena in njen zastopnik Harry Whitney.

Vse Hauptmannove davčne zadeve ima v rokah uradnih zveznega zakladniškega urada Frank Wilson, ki je tudi proti Al Caponeju zbral dokaze glede dohodninskega davka ter je bil Capone poslan v ječo za 11 let, ker ni plačal davka.

Wilson je tudi izsledil prve Lindberghove bankovce, katere je izdal Hauptmann.

Zvezna davčna oblast je obvestila banke, v katerih je imel Hauptmann naložen svoj denar — Central Savings Bank, Manhattan Savings Institution ter Steiner, Rouse and Company da ima vlada pravico zapleniti ta denar. Vsled tega Hauptmannovi zagovorniki ne bodo mogli biti s tem denarjem plačani.

Generalnemu pravniku Davidu Wilentzu je Miss Carolina Conover izpovedala, da je po fotografijah spoznala B. R. Hauptmanna kot moža, ki se malo pred odvedbo Lindberghovega otroka vozil z avtomobilom v bližini Lindberghove hiše.

VARNOST ZA PRINCEVO POROKO

London, Anglija, 21. nov. — Vsled marseillskega umora je Scotland Yard z vsemi svojimi sredstvi na delu, da prepreči, da se pri poroki princeza Jurija s princeso Marino 29. novembra 31 vladarskim osebam ne bi kaj zgodilo.

Med kraljevo Buckingham palačo in westminstersko opatijo bo postavljenih 10,000 policistov.

Pariz, Francija, 21. nov. — Grška princesa Marina, ki se bo 28. novembra poročila s princem Jurijem, more služiti nevestam v svarilo, ker je v času, ko je pripravljala obleke za poroko, tako slušala, da bo treba sedaj obleke skriti. Vsled nakupovanja in obiskov mnogokrat ni imela časa niti jesti, niti spati, vsled česar je mnogo izgubila na svoji teži.

FLAUDINOV KABINET ZA TRAJNI MIR

Odredbe proti nemirom. Domači brezposelnim morajo pri oddajanju dela imeti prednost.

Pariz, Francija, 21. nov. — Zadržaja seja ministrskega sveta je bila posvečena v prvi vrsti vprašanju javne varnosti in gospodarskega oživljenja.

Ministrski svet je sklenil, da je treba poulične nemire z vso strogostjo zatreti. Zelo omejen bo uvoz, izdelovanje, prodaja in posest orožja.

V smislu predloga ministrskega podpredsednika Edouarda Herriota v bodoče priseljenci ne bodo dobili dovoljenja za delo; k temu pa je Herriot še predlagal, da naj bo že odredjena deportacija 840,000 tujih delavcev toliko časa odgodena, da 356,000 brezposelnih Francozov zopet dobi delo.

Dosedanje določbe glede carine bodo najkasneje v osmih mesecih odpravljene in nadomeščene z večjo carino.

Med Združenimi državami in Francijo sedaj ni nikake trgovske pogodbe, vendar upa sedanja francoska vlada, da se bodo v Washingtonu kmalu zopet pričela tozadevna pogajanja.

MEHIKI PRETI REVOLUCIJA

Iz različnih znakov je mogoče sklepati na vstajo proti sedanji vladi. — Slične so bile razmere leta 1910.

Mexico City, Mehika, 21. novembra. — Z ozirom na dogodke, ki so se v terek zvečer dogodili med Laredo in Monterey, je mogoče sklepati, da bo prišlo do slične vstaje, kakoršno je leta 1910 pričel general Antonio Villarreal.

Nedaleč od doma generala Villarreala Lompazos so uporniki prerezali brzojavne in telefonske žice, Med Monterey in Laredo, Tex. Da je bila ta zveza nekaj časa pretrgana, se potrjuje tudi iz Washingtona. Tudi železniška proga je bila na več krajih poškodovana. Kot pravijo nekatera poročila, so se zvezne čete že odpravile na zasledovanje teh vstaških tolp.

Kaj pa tiči za vsem tem, sedaj še ni mogoče z gotovostjo dognati. Zagonetno pa je vsekakor, zakaj je največji konservativec med mehiškimi častniki general Juan Andreu Almazan nenadoma izginil iz garnizije Monterey.

Ne glede na to pa je obhajanje obletnice izgona diktatorja Porfirija Diaza mirno poteklo.

PROFESOR JE OBJAVIL PISMO NA GOVERNERJA MERRIAMA

Profesor Raymond Moley, svetovalec predsednika Roosevelta in načelnik predsednikovega "možganskega trusta", je v svojem odprtem pismu, ki ga je objavil kot editorial v listu "To-day", priporočal pomiloščenje za Thomasa Mooneya, ki se nahaja v ječi že 17 let. Profesor Moley povdarja, da bi moral governor Merriam Mooneya prej pomilostiti kot pa poseže vmes zvezno vrhovno sodišče.

NEMŠKA LETALA VZNEMIRJAJO FRANCOZE

Francoski minister za zrakoplovstvo pravi, da imajo Nemci boljša in bolj moderna letala kakor Francozi.

Pariz, Francija, 21. novembra. — Victor Demain, minister za zrakoplovbo, je povedal danes francoskemu narodu, da sa nemška letala boljša in modernejša nego francoska ter prosil, naj se dovoli za francosko zrakoplovstvo dvesto petdeset milijonov dolarjev. Edinole na ta način bo mogla Francija tekmovati z Nemčijo.

— Odkar je prišel k moči Herman Goering (Hitlerjev minister za zrakoplovbo) — je rekel Demain — je Nemčija dobila izborna zračna brodogradnja, kar tudi sama javno priznava. To brodogradnja predstavlja največjo nevarnost, ker sestoji iz modernih zasledovalnih in bombnih letal.

— Nemčija ima nad tisoč letal, torej dosti manj nego Francija — toda njena letala v zgradbi in naglici francoska letala visoko prekašajo.

— Nemčija lahko spravi pod orožje pet milijonov petstotisoč vojakov. Tega se moramo neprestano zavedati in imeti pred očmi.

DAWESOVA BANKA ZAPRTA

Chicago, Ill., 21. novembra. Central Republic Trust Company, ki je bila last bivšega podpredsednika Združenih držav Dawesa je bila na odredbo državnega bančnega nadzornika Edwarda J. Barretta zaprta, da pregledajo njeno poslovanje.

Reconstruction Finance Corporation je 25. junija 1932 dovolila banki posojilo v znesku \$90,000,000. Banka je v obrokih vračala denar in sedaj znaša njen dolg še \$57,107,000. Ker Reconstruction Finance Corporation ni mogla izterjati zadnjega obroka v znesku 14 milijonov dolarjev, je bila banka zaprta.

Moley pravi, da sta že dve komisiji dognali, da je v procesu proti Mooneyu igrala veliko vlogo korupcija in da je bila obsodba krivična.

"Taka sodba ne sme ležati na nobeni državi", pravi profesor. "California se more le na ta način očistiti očitka, da se governor Merriam poslužuje pravice pomiloščenja".

Profesor Moley pravi, da mu je nek odvjetnik nekoč priznal, da sodišče proti Mooneyu ni bilo pravično, da je pa Mooney nevarnost za mir v Californiji in da je zato boljše, da ostane Mooney za omrežjem. Zato je mnogo važnejše držati postavo čisto, kot pa nevarnega človeka držati v ječi.

Zvezno vrhovno sodišče se je že odločilo, da poseže v Mooneyevo zadevo in razni politiki bodo governorju Merriamu svetovali, da ne vtika svojih prstov v to zadevo. Toda governor ima pravico za pomiloščenje in naj se te pravice poslužijo, predno nastopi vrhovno sodišče.

Moley pravi, da je javnost že sita tega prerakanja zaradi Mooneya. Radikalci so se že okoristili s tem "kapitalističnim pravosodjem". Ako bo Mooney izpuščen, ga bodo sicer vlekli na vsa zborovanja, toda Mooneyeva vrednost kot mučenik bo kmalu ohledela. Javnost se bo obrnila k drugim stvarim, in Mooneyev slučaj bo kmalu pozabljen.

"Pomilostite ga, da ga bomo mogli pozabiti", konča Moley svoje pismo.

ZAHTEVA KAZEN ZA INSULLA

Chicago, Ill., 21. novembra. Državni pravnik Forest A. Harness zahteva v svoji obtožnici kazni za Samuela Insulla in 16 njegovih soobtožencev, ker so krivi zlorabe pošte v sleparske namene. Harness je rekel, da so javnost ogoljufali za \$114,000,000.

HULL BO DOBIL NOBLOVO NAGRADO

Stockholm, Švedska, 21. novembra. — Neko poročilo pravi, da bo mogoče Noblovo mirovno nagrado za leto 1934 prejel ameriški državni tajnik Cordell Hull. Nagrado bo podelil švedski parlament 10. decembra.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Bakshi, President L. Benedik, Treas.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
115 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

in celo leto velja za Ameriko in	in celo leto	\$7.00
Kanado	in celo leto	\$3.50
in pol leta	in celo leto	\$7.00
in celotno leto	in celo leto	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.

Dopisni bres podpis in osebni se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3578

S PREDSEDNIKOM

Trgovska zbornica Združenih držav, ta najbolj vplivna in mogočna zveza ameriških podjetnikov vseh vrst in slojev, dolgo časa ni bila zadovoljna s politiko predsednika Roosevelta.

Ohičajno je stala na strani in motrila njegova prizadevanja ter včasih tudi narahlo kritizirala to ali ono njegovo početje.

Tako je bilo do zadnjih volitev, pri katerih sta dobila predsednik in njegova politika takšno zaupanje, kakršne ni bil v zgodovini Amerike še nikdar nihče deležen.

Izid volitev je prepričal trgovsko zbornico, v kateri so zbrani največji ameriški kapitalisti, da Rooseveltovo ime navzlic nekaterim neuspehom pri izvajanju "new deala" in NRA ni v zadnjih osemnajstih mesecih ničesar izgubilo, pač pa nasprotno — prišlo je na svoji priljubljenosti.

Ravnatelj trgovske zbornice priznava — dasi neradi, — da bo Roosevelt tudi od leta 1937 do 1941 gospodaril v Beli hiši in vodil usodo dežele.

Zadostni in temeljiti vzroki so morali biti, da so mednarodni republikanci v trgovski zbornici pooblastili reakcionare Silasa Strawna, da je obljubil predsedniku Rooseveltu polno podporo.

To se je zgodilo s temeljitim preudarkom in dobro preračunljivostjo.

Strawna pa seveda ni dala žilica, da ne bi krenil po ameriškem delavstvu.

Delavec je očital, da nečje pomagati pri obnovi ameriškega gospodarstva, da si je slehernemu znano, da so bili baš nekateri kapitalisti tisti, ki so izvajali sabotažo.

Pa naj bo karkoli že: trgovska zbornica je ponudila predsedniku svojo podporo in pomoč. Istočasno pa zahtevala omejitve proračuna ter smoteno zvezno gospodarstvo.

To se pravi, da skušajo kapitalisti uničiti program za nabavo in preskrbo dela, ki požre največ milijard, do čim je notranji tajnik pred par dnevi izjavil, da bo ta program še bolj razširjen.

Najbrž bo ostalo le pri obljubah trgovske zbornice, kajti rodila jih je želja, da bi se kapitalisti pobotali z nasprotnikom, ki ima v rokah veliko, da, skoro neomejeno moč.

SORODNIKA ALI PRIJATELJA V DOMOVINI NE MORETE BOLJ RAZVESELITI KOT ČE MU POŠLJATE DENARNO POŠILJATEV ZA BOŽIČ

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kursu.

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Za \$ 2.50 Din. 100	Za \$ 9.35 Lir 100
\$ 5.35 Din. 200	\$ 18.25 Lir 200
\$ 7.50 Din. 300	\$ 24.60 Lir 300
\$ 12.25 Din. 500	\$ 38.20 Lir 500
\$ 24.25 Din. 1000	\$ 76.40 Lir 1000

KER SE CENE BDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Na izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dolarjih ali v lirah dovoljujemo še boljše pogoje.	
REPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH	
Za izplačilo \$ 5. — mesečni posiljati	\$ 5.75
\$ 10. — " " "	\$ 10.85
\$ 15. — " " "	\$ 16. —
\$ 20. — " " "	\$ 21. —
\$ 25. — " " "	\$ 26.25
\$ 30. — " " "	\$ 31.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Največja nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbine \$1. —

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Iz Slovenije.

Pet milijonov za bedo v dravski banovini.

Iz Ljubljane poročajo 6. novembra:
Bednostni fond je v teh časih siromašne, brezposelnosti in podpora brez dvoma najbolj popularna ustanova. Vsi razpravljajo o njem, delavci in delodajalci, brezposelni in politiki. Dejstvo je, da bednostni sklad, za katerega pobirajo davčne uprave prispevke po vsej banovini in ki je namenjen za podporo bednim in potrebnim vseh slovenskih srezov in občin, v celoti ne dosega niti socialnega proračuna samo mestne občine ljubljanske. Ta primerjava nam dovolj nazorno kaže, v koliko more bednostni sklad izpolniti vse nade, ki jih stavijo nanj bedni in potrebni vseh naših mest in vasi.

V tekočem proračunskem letu so dohodki bednostnega sklada preračunani na znesek 5,050,000 Din. Od tega so posamezne postavke razdeljene takole: za mezdne in živila brezposelnih delavcev, ki naj dobe zasilne zaposlitve pri javnih delih, 2,550,000; za zaposlitev višje kvalificiranih brezposelnih, t. j. brezposelnih inteligentov 650,000; za pomoč pri elementarnih neugodah in ujmah 500,000; za prehrano onemoglih, brezposelnih in njihovim rodbinam, zlasti za prehrano otrok 900,000; za javne kuhinje in humanitarne institucije 450,000. Ta proračun se je v teku leta še za nekaj stotisočev zvišal z zaostanki iz lanskega leta. Številna podjetja, ki so od svojih delavcev pobrala prispevke za bednostni sklad, namreč lani niso oddala teh znakov davčnim upravam in s tem so se leto odzvala ponovnim terjatvam. Na ta način bo mogoče, da se bodo posamezne postavke še nekaj zvišale in bo iz sklada izplačanih več podpor, kakor je bilo prvotno predvideno.

Z vsemi temi zneski pa banka uprava razpolaga seveda strogo po določilih, kakor jih je sklenilo proračunsko zasedanje banovinskega sveta. Za mezde in prehrano pri javnih delih je bilo izplačanih vsem srezom v banovini doslej 1 in pol milijona Din. Prvi obrok je bil nakazan že v začetku julija, drugi pa prejšnji teden. Preostanek, ki bo po vsej verjetnosti narastel še na nekaj več kakor 1,050,000, bodo razdelili v doglednem času. Za podporo pri elementarnih neugodah in ujmah, ki se izplačujejo po potrebi, je bilo doslej nakazanih 214,000 Din. Za prehrano onemoglih in brezposelnim so na začetku julija izplačali 360,000, za javne kuhinje in dobrodelne ustanove pa 180 tisoč dinarjev. Poleg tega je banka uprava kupila iz sredstev bednostnega sklada in razdelila najbolj prizadetim krajem 60 vagonov koruze. Zlasti ta postavka je bila v javnosti deležna mnogo graje, a precej po krivici. Brez dvoma je takšen način nabavljanja živil — nakup na debelo — zlasti za občje socialne akcije najbolj ekonomičen in izdaten.

Domače občine pa bi bile seveda morale poskrbeti, da delavske družine ne bi prejemale po nekaj kg koruze, s čimer niso vedele kaj početi, temveč bi bile morale poskrbeti za mleto. Znesek za zaposlitev brezposelnih inteligentov je bil pozneje zvišan na 1 milijon. Iz teh sredstev so dobili zasilno nameščenje po raznih oddelkih banske uprave in po sreskih načelnstvih številni abiturienti srednjih šol in absolutni fakultet. Po vsem tem je mogoče pričakovati, da bo banska uprava saj še s takšnimi dvema milijonoma prisločila to zimo na pomoč našim pomožnim akcijam.

Podpora iz bednostnega sklada so po možnosti deležne prav vse upravne enote prve stopnje, vse avtonomne in vse podeželske občine. Razdeljevanje podpor in dajatev se vrši pod strogo kontrolo, tako da jih v resnici ne prejema nihče drug kakor brezposelni. Resnica je, da so tudi vse naše kmečke občine prav težko in neposredno prizadete po gospodarski krizi. Lahko se reče, da ni kraja pri nas, ki ne bi bil po svojih delovnih silah navezan na industrijo in obrt. Zlasti zastoj v lesni industriji in v drugih strokah, ki so da-

BLAZNIKOVE Pratike

za leto 1935
IMAMO V ZALOGI
Cena 25c
s poštino vred.

V kratkem bo gotov
Slovensko-Amerikanski
KOLEDAR za l. 1935
Cena 50c

"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

jale dela in kruha najsiromašnejšim slojem v agrarnem zaludju, je ta zasekal težke, brezupne rane. Bednostni sklad v današnjem obsegu pa seveda ni v stanju, da bi vse zlo brezposelnosti spravil s sveta. Boda, ki grozi, da bo to zimo še občutno narasla, bo prej ali slej morala od poklicanih in stane izterjati druge, zmagovitejše ukrepe.

Iz Jugoslavije.

Boj proti steklini v Jugoslaviji.

Boj proti steklini, ki ga je postavil na popolno dognano znanstveno metodo veliki francoski učenjak Louis Pasteur, je tudi v jug. državi že na visoki stopnji. Precejšnjo zaslugu pri tem ima vodja novosadskega Pasteurjevega zavoda dr. Adolf Hempt, ki je postal zaradi svojih znanstvenih izsledkov na polju pobijanja stekline znan tudi daleč izven meja jug. države. Dr. Hempt je po dolgoletnem delu v raznih institutih in laboratorijih izpopolnil Pasteurjevo metodo cepljenja proti steklini, tako, da jo uporabijo sedaj tudi že v inozemstvu.

Dr. Hempt je nedavno izjavil časnikarjem sledeče:

V Jugoslaviji je potrebno vsako leto okrog 10,000 zaščitnih cepljenj proti steklini, to se pravi z drugimi besedami, da je vsaj toliko ljudi vsako leto ugriznjenih od psov in drugih živali. Mnogo pa je takih primerov, ko se ugriznjenec niti ne javijo oblastem in se mnogim ta lahkomišelnost mašuje. Mediceina danes še ne zna lečiti stekline, zna pa človeka, ki je ugriznjen, zavarovati pred njo. Najmanjša ranica zadostuje, da preidejo bacili stekline s psa v človeško kri.

Glavni vzrok, da je danes še toliko pasjih ugrizov, vidi dr. Hempt v tem, da imajo ljudje kljub gospodarski stiski še zmerom več psov, kakor jih neobhodno rabijo. Razen tega

pa ljudje zastran svojih psov ne upoštevajo dosti policijskih predpisov. Vodstvo Pasteurjevih zavodov je že večkrat apeliralo na oblast, naj občutno zviša pasji davek, vendar so se ljudje izognili temu tako, da so svoje pse prijavili kot pse čuvaje, za katere je treba plačevati zelo majhen davek.

Največkrat se pripeti, da ugrizne pes otroke med 5 in 15 leti, kar je povsem razumljivo, zakaj otroci imajo največ opravka s psi. Pasteurjeva prvotna zamisel je bila, da bi vse pse s cepljenjem zavarovali pred steklino. Ker pa bi bilo to združeno z velikimi stroški, se je znanost raje odločila za cepljenje ljudi. Vendar bi se ta bolezen povsem iztrebila s sveta, če bi se domače živali cepile proti njej. Take poskuse delajo že v raznih kulturnih državah.

Cigani zastupili prašiče.

V Apatinu je imel zdravstveni odsek sejo, na kateri se je govorilo o senzacionalnem odkritju ciganskih lopovščin v somborski okolici. Cigani so pazili, kje je poginil kak prašič, ki so ga ponoči odkopali. Meso in slanino so pojedli, mast pa prodajali trgovcem v Sombornu in okoliškim kme-

Peter Zgaga

NEIZPOLNJENE ŽELJE.

Jaz sem eden tistih ljudi, ki sem jim le redkokdaj kakšna želja uresničila.

Če sem bil kdaj dobrote deležen, je prišla nepričakovano, ko sem se je najmanj nadal. Kadarkoli sem si pa kaj v glavo vtepel, češ, to se bo zgodilo, to mora biti, sem bil vselej bridko razočaran.

Zato se tudi ne vdamam več upanju in hrepenenju, vedoče, da bom vedno kratkega potegnul. Še vselej mi je usoda prekrizala račune, in zato se mi zdi najboljše in najbolj primerne, da ne upam več.

Vse moje življenje je bilo

tom. Da bi poginilo čim več prašičev, so jim cigani ponoči dajali mrhovino in jih tako zastupili. Svinjsko mast so prodajali po 6 do 7 Din in kmalu z njo preplavili vso okolico.

Oblasti so več ciginov aretirale.

Dva zločina.

Te dni sta bila storjena v okolici Bosanske in Hrvatske Kostajnice dva težka zločina, prvi v vasi Čitluku, drugi pa v vasi Mininski. V Čitluku je kmečki fant Sviže Vukliš zabodel svojega bratrance Ljubana Vukliša. Zadel ga je v pljuča, tako da mu zdravniki ne bodo mogli rešiti življenja. Sprla sta se zaradi zemljišča. V vasi Mininski je pa kokušji tat ustrelil kmeta Penliča.

Samomor je napovedala.

V Zagrebu je služila 31-letna služkinja iz Dolnje Lendave Elizabeta Terek. Te dni je ponoči brez sledu izginila. Zapustila je pismo, v katerem pravi, da bo skočila v Savo. Pred odhodom je spravila svoje stvari v kovčeg in ga pustila v sobici. Svoji gospodinjji je zapustila eno pismo, drugo pa svoji sestri Manci Kočetovi v Dolnji Lendavi. Svoji gospodinjji piše, da gre v smrt, ker ne more več živeti. Obveščena je bila policija, ki zljaj Terekovo išče.

Grozen roparski umor.

Na preiskavi premožnega ekonoma Lovrenca Heka blizu železniške postaje Banatski Despotovac je bil odkrit te dni grozen roparski umor. Neznani tolovaji so pobili s sekiro gospodarja 68-letnega Lovrenca Heka in njegovo 58letno ženo Ano. Hek je sprejel pred par tedni v službo novega hlapeca, ki je po zločinu brez sledu izginil. Orožniki so samo dognali, da se piše Josko Govir. Sum je padel nanj. Pokojni Hek je bil zelo bogat in najbrž so se morile polakomili njegovega denarja.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. Vse naše dolgoletne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zagnano obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi pranje za povratno dovoljenje, polno listo, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačno navodila in snantavljanje Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

cela vrsta britkih razočaranj. Prav nič se ne pritožujem, ker sem jih viden in bi brez razočaranj sploh živeti ne mogel. Postala so bistveni del mojega bitja in nehanja.

Začelo se je pa, ko sem bil star jedva šest let.

Hiša mojih starišev je stala ob cesti, vodeči okoli mesta. V pritličju je imel oče majhno štacno. Prodajal je moko in žeblice, in so mu rekli "žeblicar".

Ko stopim nekega novembarskega jutra na prag z abecednikom in računico v roki, opazim gručo ljudi, ki se je pomikala proti glavnemu trgu.

Sredi gručee je vodil čudno oblečen človek čudno žival, kakršne še niso videle moje oči. Ogromna se mi je zdelala, posebno, ker je imela dve veliki grbi na hrbtu. Z eno besedo, bila je stara, sestračana kamela, ki jo je vodil po svetu star komedijant.

Odpravil sem se za gručo, ki je z vsakim korakom naraščala, kajti Idrijčani smo je po naturi silno zvedavi ljudje.

Tako sem se zaveroval v prečudno žival, da sem pozabil na svojo nalogo in dolžnost in sem šel brezskrbno mimo šole kakor mimo obcestnega konfina.

Kaj šola in kaj uženost, ko je vendar pred menoj stopala kamela, živa kamela z dvema grbama, ki je na komedijantovo povelje poklekala in vstajala ter vršila še vsakovrstne druge kunsti.

Od časa do časa jo je kresnil s krepilecem po prednjih nogah, da je pokleknila. Z večjim pogledom je izbiral komedijant med gledalci ter izbral zljaj tega, zljaj onega in mu dovolil, da jo je zajahal.

Takrat se je porodilo v meni tako strastno in brezmejno hrepenenje, da bi dal — če bi imel — vse zaklade sveta, da bi mi bilo dovoljeno kamelo zajahati.

Pozabil sem na dom in na stariše, na brate in sestre na cerkev in šolo — kamela je postala moj ideal — in sedeti na nji — višek vseh sladkosti.

Silil sem se v ospredje in se nastavljal vodniku, ga milo gledal in sem ga, kadarkoli je prisilil žival na kolena, vdano prosil: — Gaspud, jest, jest! Gaspud, zljaj pa jest!

Pa je bil moj glasek menda prešibak, da bi ga v ropotu slišal in moje telesce premajhno, da bi ga v gnučji opazil.

Tako sem hodil in hodil ure in ure, in ko se je šel komedijant z nabranimi krajeerji krepčat v gostilno, sem poln občudovanja vztrajno stal pred svojim idealom — dvo-grbo kamelo.

Izgubil sem smisel za čas in telesne potrebe, za dolžnosti in za soljudi.

Prav nič nisem vedel, da se je začelo večeriti, da se je množica razhajala in slednjič razšla.

Šele ko sem sam capljaj za kamelo, sem obrnil nase pozornost njenega gospodarja in sem se mu menda zasmilil.

Kameli je velel poklekni, meni je pa pomignil, naj jo zajaham.

Vse je zadrželo v meni. Izpohiti se mi je imela največja želja, kar sem jih kdaj imel.

Tedaj me je pa kruta usoda zgrabila za vrat in me potegnila v stran. Pravzaprav ni bila usoda, pač pa moj oče, ki je pripovedoval sosedu:

— Presneti paglavci. Skozi okno sem gledal, čakal in štel: sedemindesetkrat krat je šel mimo hiše in šole. Od osmih zjutraj do šestih zvečer. Nič ne rečem, vztrajen fant, le škoda, da svojo vztrajnost tako malopridno izrablja.

Takrat so mi bile njegove besede nejasne, pozneje v življenju sem se pa neštetokrat prepričal, da se moj oče ni motil.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ŠTIRJE ČETRTEKI V ENEM TEDNU

Beatrice je kar nenadoma zaželela, da bi se poročila. Že davno se je bila z nekim izživljajem izrazila, da se dolej še nihče izmed njenih častilcev — pa naj si bo obdarjen s s takšno popolnostjo — ni mogel pohvaliti, da bi bil omajal njeno neodvisnost. In ker je bila lepa in očarljiva, ji vključno temu ni manjkalo najsitnejših partij med mladim svetom. Njej je bilo treba samo izbrati — a Beatrice je imela zlobno veselje s tem, da jih je odbijala druga za drugim. Vendar pa je skušala ohraniti svojo oblast nad njimi.

Tobias, ki je bil brez dvoma najbolj zaljubljen, ni mogel več prenašati njene igre in se je vkrcal za Evropo, da bi vendar še pozabil to nedostopno lepoto.

Beatrice je sodila narobe, da jo je zelo malo ljubil, če se je oddaljil od nje in njenih čarov.

Beatrice se je torej nenadoma zahotela moštve. Ta izprememba se je izvršila v njej ti stega dne, ko ji je njena prijateljica Barbara sporočila, da se kmalu poroči. Kaj takega se ne sme zgoditi. Vsekakor se mora tudi ona poročiti in te prej kakor njena prijateljica Barbara.

Beatrici ni ostalo drugega, kakor da si izbere ženina, in ta je bilo hitro storjeno. Še tisti dan je igrala tennis ravno z Allanom, enim izmed svojih flirtov. In ker jih je vse enako vpoštevala, ji je bilo vse eno; ta ali kak drugi. Izvzati pri mlademu človeku novo priznanje ljubezni je bilo njej malenkost. In ko se je bil Allan — ves zamotal v njene sladke mreže, mu Beatrice reče:

— Vse je gotovo, dragi, nikake ovire ni, da ne bi postala vaša žena... Samo, to se mora izvršiti zelo hitro. Danes je ponedeljek... V četrtek!... Da... kakšna sreča! —

— Dobro... Priskrbite si dovoljenje in pridite ob 11. uri pred hišo pastora, ki stanuje v vaši ulici... Torej v četrtek, dragi...

Nato se je oddaljila, pustivši Alana čisto prevzetega od sreče. Nato je šla na čaj v Majestic, kjer je imela svojo mizo. Komaj si je bila vsedla, je opazila Lawrencea, zopet enega izmed svojih žrtev, in mu poklonila enega svojih najbolj dražestnih smehljajev. Lawrence se je vzdignil in jo prosil, če sme prisesti k njeni mizi.

— Vi ste mi vedno dobrodošli, dragi — mu odgovori o-

na... Toliko časa že nisem imela prilike pogovarjati se z vami.

Nato ga je skrivaj pogledala. Lawrence je bil lepši od Allana. Mogoče ni ravno prav, da je dala svojo prostost prvemu, ki ji je prišel naproti. Vse to je premišljevala in se zopet ljubko nasmehnila Lawrenceu, ki je še nikoli ni bil srečal tako ljubezno.

— Ali draga Beatrice, — ji reče, — zakaj ste vendar tako lepi? Zakaj vas ljubim, ko mi neprestano odrekate svojo roko?

— In če bi se enkrat poskusili?

— Nikar se ne norčujte iz mene!

— Ne, narobe, — mu odgovori Beatrice, — mislim popolnoma resno, poročiti se hočem prej ko mogoče.

— Ob pamet me spravljate! — Kateri dan že, na primer

— Kaj, če bi v četrtek, — mu odgovori Beatrice. — Pridite ob enajstih pred vrata vašega prijatelja, pastora Smithsona. Mislite na dovoljenje!

Potem ko je Beatrice zapustila Lawrencea še vsega srečno iznenadenega, si je rekla: — Ni ravno preveč pametno, kar počnem... Dva sestanka v četrtek, ob isti uri, da se poročim... Lahkomiselno sem se ponudila Lawrenceu, ki mi prav za prav nič bolj ne ugaja od Allana... A končno, mislim, da me ta dvojna ponudba ne more prisiliti, da bi vzela kateregakoli izmed teh dveh. Sicer bom pa še premislila: in do četrtega se še lahko odločim za tega ali onega.

Ta navidezno modrovanje je Beatrici olajšalo vest. Misel na četrtek je celo tako prevzela, da si ga je želela čim prej. Zaradi večje izbire je šla celo tako daleč, da se je dogovorila še z dvema svojima častilcema, Edwardom in Andrewom, in to ob isti uri, toda pred hišama dveh različnih duhovnikov. Po njenem mnenju je imela zdelj več upanja, da se odloči, da se lahko poroči prej kakor Barbara.

Toda Beatrice se je motila. V četrtek je prišla, ne da bi se mogla odločiti: v tem neizogibnem trenutku se je čutila v skrajni zadregi. Prišla je sicer, ker je bila primorana, in stopala je naprej, ne meneč se za svojo okolico, zatopljena sama vase.

— Zares, ona ni ljubila nobenega izmed svojih štirih zaročencev in je bilo nenaravno v njenih letih, da bi se poročila brez ljubezni. In izza množice misli je vstajal spomin na Tobiasa, ki je odšel, ker jo je preveč ljubil. Zdaj ga je razumela. Oh! zakaj je Tobias odpotoval!

— Dober dan Beatrice, — začne znan glas. Ona je dvignila glavo. Pred njo je stal Tobias.

— Dober dan, Tobias, — je govorila Beatrice. — Torej ste se vrnili?

— Da, že osem dni je tega. — In mi še niste povedali nikakih novic! Ah, čisto ste me pozabili. Toda, drugega itak ne zaslužim, kajti bila sem hudobna z vami. Ali ste mi vsaj odpustili?

— Zakaj ne, Beatrice... oženil sem se... In upam, da vi s svoje strani...

— Jaz! — zakriči Beatrice, — jaz se takoj poročim!...

Nato je skočila v prvi voz, ki se je pripeljal mimo, in se dala zaporedoma odpeljati k vsem štirim pastorm. Njeni štirje zaročenci so se bili že trudili od dolgega, brez uspešnega čakanja.

Beatrice pa se je po taki hudi preizkušnji pobiljala in poročila vrlega mladeniča in prav pozneje, teden dni po poroki svoje prijateljice Barbara.

SKOZI OGENJ IN VODO

Neki mladi francoski inženjerki se je posrečilo sestaviti obleko, ki ne prepušča vročine in mraza. Tudi kisline je ne razjede. Inženjerka imenuje svoj kraj "izolirano obleko" in je sklenila, da bo zaradi reklame napravila javen poskus. Najprej pojde skozi Rokavski preliv, potem bo planila v gorečo grnado, na koncu pa se bo dala še politi z žvepleno kislino.

Cena

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berilo

ENGLISH SLOVENE READER STANE SAMO

\$2

Naročite ga pri —

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET NEW YORK CITY

Srebrnoporočnica

Pred tridesetimi leti, ko je bilo priseljevanje na višku, je dospela v New York mlada Slovenka iz domžalske okolice. Tukaj je našla precej svojih tovarišic in rojakinj, ki so bile zaposlene v slammikarski obiti.

Slovenske slammikarice so bile že takrat — kot so tudi še danes — na glasu kot najboljše delavke. Zasluge je bil majhen, toda živelo se je.

Mladenka je bila lepa in zastavna ter je vzbujala s svojim nastopom pozornost vsepovsod. Dosti se jih je potezalo za njeno naklonjenost, med njimi je bil pa le eden tako srečen, da si je ostajal njena srec.

Pa še našega rodu ni bil. Iz Češke je prišel v New York za kruhom. Mlad, izobražen mož, ki je svojo izobrazbo v tujakšnih večernih šolah še izpopolnil. Sčasoma se mu je posrečilo dobiti delo v pisarni.

Nekateri sorodniki so bili proti tej zvezi, drug se je odobraval. Mlad, ki namreč ni manjkalo sorodstva: Rakovi, Očevci, Dolarjevi — kdo bi jih preštel — so kakor ena sama velika družina.

Mlada nevesta pa ni poslušala ne nasvetov in ne ugovorov, poslušala je le glas svojega srca.

In tako sta stopila pred petindvajsetimi leti pred oltar cerkve sv. Nikolaja na Drugi cesti: mlada slovenska slammikarica J. Dolar in mlad knjigovodja Henry J. Schier ter si obljubila večno zvestobo. Svadba je bila skromna, in dogodek je bil kmalu pozabljen.

Leta so tekla. Mrs. Schier je še naprej delala v tovarni ter se slednjič povzpela do predelavke. Njen smisel za modne novosti, spretnost v delu in poznavanje potreb modernega sveta, vse to ji je pripomoglo, da je postala v veliki tovarni njena beseda merodajna.

Tudi Henry je napredoval ter slednjič dosegel visoko stopnjo v vodstvu tovarne.

Njuneza zakona usoda ni blagoslovila z otroci blagoslovila ga je pa s srečo, zadovoljstvom in posvetnimi blagri.

V njunem slučaju se ni obnesel rek, da običajno ni sreče v zakonu, če ga skleneta človeka dveh različnih narodnosti. Zgodilo se je baš nasprotno.

Po letih je postal Henry pravi Slovencec. Priučil se je slovenske govorice, v slovenski družbi se najbolje počuti.

SLOVENKA

vajena vsakega dela želi dobiti službo pri poteni družini v New Yorku ali na Long Island. Ponudbe z navedbo plače pod: "Slovenka", c/o Glas Naroda, 216 W. 18. St., New York, N. Y. (3x)

POLJSKA IN ATENTATORJI

Najodličnejši poljski publicist senator Koskowski prinaša uvodnik v listu "Kurier Varšavski" pod naslovom "Za obrambo mira in reda". Pisee pravi:

Jugoslovanska vlada je sklenila odločno borbo s teroristi v tujih državah, ki so organizirali znani atentat na jugoslovanskega kralja. Jugoslavija bo v tej borbi za iztrebljenje zaročnikov in atentatorjev našla podporo vsega sveta.

Poljska javnost je izvedela resnico o vstaskih taboriščih na Madžarskem tik ob jugoslovanski meji, taboriščih, kjer je Percec poučeval, kako se ravna z bombami in z revolverji. Prav tako je znano, da so bili s Percecem v tesnih zvezah madžarski častniki polkovnik Petricevič, major Klar in stotnik Valerijan Stefan in Marton. Teroristi so se prav tako urili v raznih taboriščih v Italiji, v Bressi, Borgotaru, Viceti, Trstu in Zadru. Tam se je urilo okoli 100 teroristov pod vodstvom bivših častnikov Joesenskega in Lahovskega.

Voditelj tolpe je bil Pavelic, ki je izdal list "Ustaša". Tudi v Berlinu je obstajala teroristična organizacija. Vse te organizacije so dobivale s posredovanjem Paveliča velike zneske. Ni si moči misliti, da bi mogli preko takih organizacij

"GLAS NARODA"

zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošiljamo.

možne iti na dnevni red. Tem manj, ker svetovna javnost nima in ne more imeti ubijalnih namenov.

SKRIVNOSTNO UMIRANJE

Iz Duresalama v Afriki poročajo, da so učenke afriške dekliske šole na jugu jezera Tanganjika začele umirati na nepojasnjen način. Doslej je umrlo 33 deklice. Voditeljica šole in vse druge učenke so pa nevarno bolne. Vzrok te bolezni in številnim smrtim je bajeta, ker so deklice uživale mast morskega volka. Zaradi tega je vlada prepovedala uporabljati to mast. V okraj so poslali zdravnike in policijske uradnike z aeroplanom.

Naročite se na "GLAS NARODA" največji slovenski dnevnik v Združenih državah

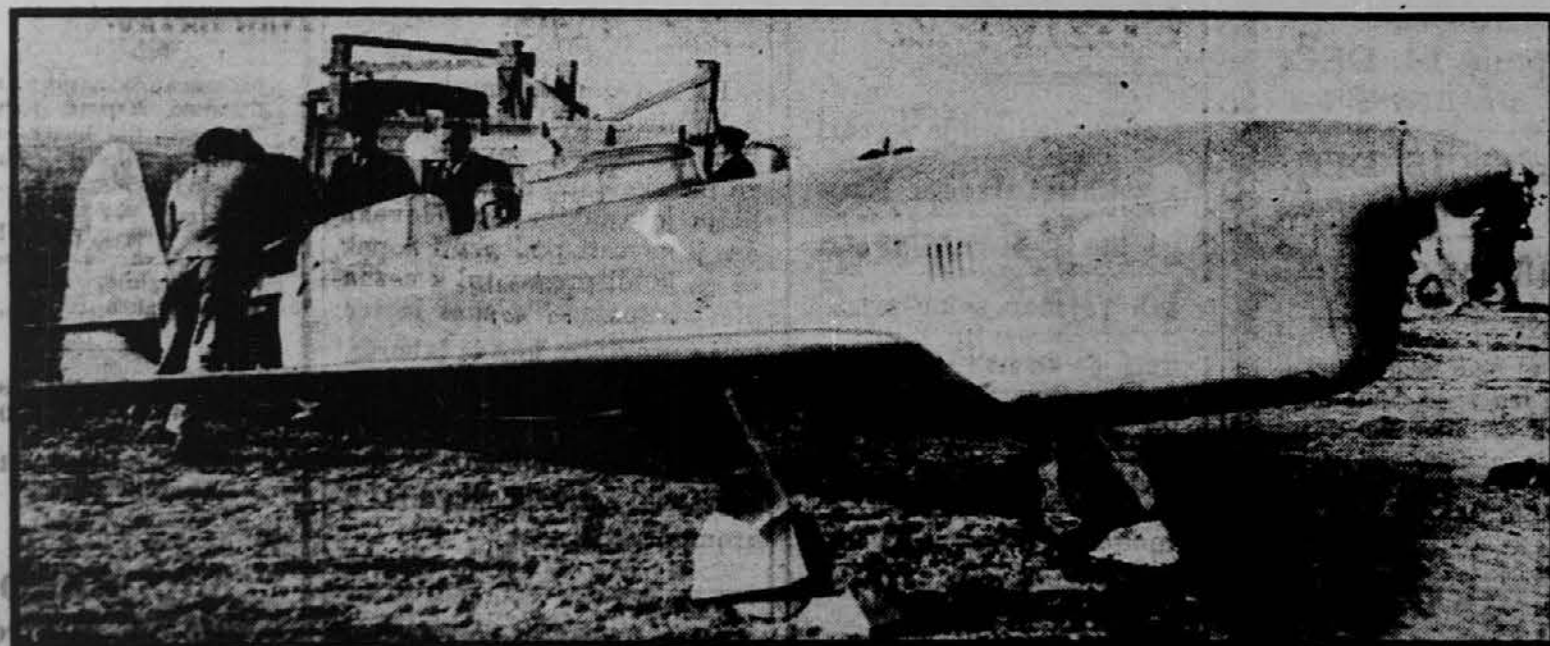
Splošna knjižnica

Nekatero teh knjig so izpod peresa svetovnoznanih pisateljev. Lahko jih priporočamo ljubiteljem leposlovja, ker vemo da jih bodo zanimale.

Št. 3. Testament Spisal Ivan Rozman, Ljudska drama v 4 dejanjih, broš. 35	Št. 21. Dvanaest kratkočasnih zgodbic, II. Spisal Fridolin Zolna, 73 str., broširano 25	Štev. 49. Tarzanov sin Spisal E. R. Burroughs, Trdo vezano 1.20
Št. 4. Poletne klasje Spisal Cveto Golar, Izbrane pesmi; 184 str., broširano 50	Št. 22. Kreutzerjeva sonata Spisal Lev Tolstoj. 60	Št. 50. Slika De Graye Spisal Oscar Wilde 1.20
Št. 7. Andersonove pripovedke Za slovensko mladino priredila Uta, 111 str., broš. 35	Št. 23. Antigone (Sophokles), Zlatna igra, Pisl-venil C. Golar, 60 str., broš. 30	Št. 51. Slov. balade in romance Spisal C. Golar 80
Št. 6. Ljubosumnost Spisal Ladislav Novak 30	Št. 24. Poslednji dnevi Pomejev Spisal E. L. Bulwer, I. del, 355 strani, broširano 90	Št. 54. V metežu Spisala Marija Kmetova 1.—
Št. 8. Akt štev. 115 Spisal Emil Gaborian 75	Št. 25. Poslednji dnevi Pompeja II. DEL 90	Št. 55. Namisljeni bolnik Spisal Moliere 50
Štev. 9. Problemi sodobne filozofije Spisal univ. prof. dr. Fr. Weber, 347 strani, broš. 70	Št. 26. Črne maske Spisal L. Andrejev, Poslovenil Josip Vidmar, 82 str., broš. 35	Št. 56. To in onkraj Sotle Spisal Fridolin Zolna 30
Št. 10. Andrej Ternouc Spisal Ivan Albreht, Rikljevina karikaturna in minulosti, 55 strani, broširano 25	Št. 27. Brezposelnost in problemi — (Fran Erjavec), 80 str., broš. 35	Št. 58. Glad (Hansum) 90
Št. 11. Peterčkove poslednje sanje Spisal Pavel Golla, Božično povest 35	Št. 29. Tarzan sin opic Spisal Edgar R. Burroughs... 1.20	Št. 59. Zapiski iz mrtvega doma (Dostojevski), I. DEL 1.—
Št. 14. Denar (Dr. Karl Englis), Narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris, 236 strani, broš. 50	Št. 31. Roka rok Spisal L. Lipovec 25	Št. 60. Zapiski iz mrtvega doma (Dostojevski), II. DEL 1.—
Št. 15. Edmond in Jules de Goncourt Spisal Renee Maupierin 40	Št. 32. Živeti Spisal L. Lipovec 25	Št. 61. Bratje in sestre (C. Golar), 75
Št. 16. Življenje Spisal Janko Samce, Pesmi, 112 strani, broširano 45	Št. 35. Vojna z Jugurto Gaj Salustij Krisp, Poslovenil Ant. Dokler, 123 strani, broš. 50	Št. 62. Idijot Spisal ruski pisatelj Dostojevski, I. DEL 90
Št. 17. Verne duše v vicah Spisal Prosper Merimee, Povest 80 strani 30	Št. 36. Listki Spisal Ksaver Mčko, 144 str. 65	Št. 63. Idijot II. DEL 90
Št. 19. Potopljeni zvon Spisal Gerhart Hauptman, Drama, balja v petih dejanjih, 124 strani, broširano 50	Št. 37. Domače živali Spisal Danimil Feigel 30	Št. 64. Idijot III. DEL 90
Št. 20. Gompaci in Komurasaki Spisal Jul. Zeyer, Japonski roman, Prestavljeno iz češčine, 154 strani, broširano 45	Št. 38. Tarzan in svet Edgar R. Burroughs 1.—	Št. 65. Idijot IV. DEL 90
	Štev. 39. La Bohémé Spisal Henry Murger, 90	Vsi 4 deli 3.25
	Št. 40. Misterij duše (Dr. F. Goesti) 1.—	Št. 66. Kamela, skozi uho šivanke (Frant Langer), Veseloligra ... 45
	Štev. 48. Tarzanove živali Spisal Edgar R. Burroughs ... 90	

Naročite pri: KNJIGARNA "G. N." 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PRIČETEK VELIKIH DEL NA ZAPADU

Francoski letalec M. Delmonte poleg svojega letala v Marseilles, Francija. Delmonte bo skušal poraziti sedanji rekord v letanju, ki si ga je pridobil ameriški letalec James Wedell.

GORA LEZE...

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

27

Brez klobuka in jopiča ter bosonog steče Matej, medtem ko oče zakliče za njim:

— Ne pozabi: zelo močne matice! Če mati ni dobra, tudi vijak ni ne velja! — S tem opominom pade starcu nova skrb na srce. — Marija in Jože! Za kaj takega mora biti posebno dober kovač! Na takega veseljaka, kot je Žorž, se ni moglo znebiti.

— Nikar si ne delaj skrbi, oče! — pravi Vrona vznemirjena. — Včeraj sem toliko opazila: svojo stvar razume Žorž! Samo, če hoče! — Nato pa se vzravna. — Odkazi mi delo! Kje homo pričeli?

— Pojdi in pomagaj mi odkriti apneno jamo.

Ko gresta čez dvorišče, pogleda Mihel po pobočju navzdol.

— Samo pogled! Pol hriba je že doli! — Očetovski ponos požene starcu nekaj barve v izmučen obraz. — Da, moj Matej! Ta je dober, kadar je sila! Naj se morem zanesiti!

Kdor je šel polagoma, je potreboval od Simmerauerjeve hiše do vasi pol ure. Matej ni rabil niti deset minut. Seveda, ko je iz zadnjega gozda stopil na travnik, je bil tako zasopljn, da je moral nekaj trenutkov počivati. Njemu ravno nasproti, na drugem bregu potoka, je stala ponosna Purčelauerjeva domačija, ob kateri je vodila vaška cesta. Matejeve oči so ves čas, ko je počival, visele na ponosni hiši. Nato pa si z rokavom obriše znoj in se obrne. Ni šel po cesti, četudi je bila najkrajša pot do kovačnice, temveč gre okoli vrtnih pločv ter hodi za mejami mimo hiš. Slednjič najde stezo, ki je pri kovačnici prihajala na cesto. Že hoče stopiti na cesto. Prestrašen se umakne za korak nazaj in se skriva za napol golim grmovjem.

Po cesti je prihajala Purčelauer, govoreč s svojim sinčkom, ki ga je nesla na rokah.

Matej se ne gane. Njegove roke se stisnejo v pesti. Tako tesno mu je pri srečanju, kot bi mu na prstih ležal težak kamen. Sedaj je šla mimo.

Naglo stopi Matej na cesto.

— Karolina! — zakliče s hripavim glasom, in prebledi, ko Karolina obrne obraz.

Od nje je bila oddaljena že kakih petdeset korakov, toda takoj ga spozna.

— Matej! Ti! Pozdravljen! — Hoče iti k njemu nazaj.

Tedaj pa zakliče Matej:

— Nimam časa! Samo povedati ti hočem, da si naj Purčelauer ogleda svoj gozd tam gori. To sem ti moral povedati! Z Bogom! Z Bogom, Karolina!

— Toda Matej! Matej!

Matej ni več slišal.

Karolina začudena zmaje z glavo in ko gleda za njim, ni čutila, da ji je otrok kite potegnil skoro čez glavo.

7.

V kovačnici so doneli udarci kladiva. Žorž stoji pred nakovalom in ježno gleda na razbeljeno podkovo. Nato pa vtakne še rdeče železo v škap vode, da je vzklopela voda. Nato pa spusti podkvo iz klešč na tla, kjer je še bilo na kupu dvanaest drugih podkev. Sedaj premišljuje, kaj naj bi še dalje delal. Še skovati eno podkev? Železne palice je moral hraniti; nikdar jih ni imel mnogo in zaloga podkev, ki so ležale na tleh, je zadostovala za cel mesec in še več. Zgodaj zjutraj in trčel, je koval podkev za podkvišo, samo da je izpolnil čas, dokler ni prišlo kako drugo delo. In dela ni bilo. Samo krojač je prišel, da je zahteval svojih štirinadestdeset šilingov in Žorž je moral porabiti vso svojo zgovornost, da ga je potolažil. — O, Bog! Če je človek priden, se mora potiti! — godrnja, ko krojač vendar enkrat izigne skozi vrata.

Nekaj ljudi je prišlo k vratom kovačnice in so neverjetno gledali Žorža pri delu in zopet smeje odhajali. Nikdo mu ni prinesel dela. Tudi kmeta, kateremu je Žorž prejnjši dan okoval voz, ni bilo na izpregled. — Gumpec! In tako zatrdno mi je obljubil delo.

Na nakovalu še leži kos železnega droga in ravno dovolj bi bilo za podkev. In železo zgrabi me klešče. — Pa napravim še eno! — Železo potisne v žerjavico. Jezno prične pritiskati meh. Tedaj pa se zasmeje in poseže v hlačni žep. Pazno razvije zamazan kos črnokovega papirja, v katerem je bilo zaviti trideset vinarjev, katere mu je Vrona položila na nakovalo. Vedno meša z zamazanimi prsti groše in jih z veselimi očmi ogleduje.

— Te si bom shranil. Samo počakaj, to! — Skrbno zopet zavije papir. Tedaj na stopi v delavnico Matej, zasopljn in brez vsake besede. Žorž ga začuden vpraša: — Ti, Matej! Kaj pa hočeš?

— Zelo nujno delo imam!

— Delo mi prinašaš? — Žorž se zasmeje, da se mu v njegovem črnem obrazu zablistijo zobje.

— Včeraj Vrona in danes ti! Le pogled! Sedaj so pa Simmerauerjevi za mene najboljši ljudje. — Naglo vzame klešče iz žerjavice ter gre proti Mateju. — Kaj potrebuješ?

— Vezi. Vijake z močnimi maticami! — Matej pove mero.

— Vezi? — Žorž se prestraši. — Ali se je hiši kaj zgodilo?

— O, ne!

— Toda, govori vendar! Kako je tam gori?

— Ne slabše, kot more biti. Zaradi očeta, mislim, se homo prebili skozi zimo.

— Kaj pa spomladi?

— Tedaj pa bo za očeta slabo. Pa boljše, da pričneš z delom! Se mudi.

Po dolgem iskanju med majhno zalogo železa privleče Žorž, kar je potreboval. Matej si ogleda železno palico.

— Hvala ti, Žorž! Vidim, da si izbral najboljše železo.

Pridno prične Žorž delati in Matej, ki ni mogel postaviti, mu pomaga. In ko režeta vijuge v železo in oba vlečeta dolge ročaje, skuša Žorž obrniti razgovor na Vrono. Toda Matej ki je bil sicer zelo redkobeseden, je znal govoriti o vseh drugih stvareh. Slednjič Žorž ozlovoljen preneha izpraševati te r si svojo puhtečo jezo prežene z delom.

(Dalje prihodnjik.)

UGANKA KRALJEVIČEVEGA GROBA

V dnevih, ki veljajo obisku dragih grobov, se spominimo tudi že 150 let v skrivnost zavitega ostanka starega pariškega pokopališča, kamor danes in jutri noliče ne bo prinesel evetja. Ob notranjem zidu pozabljene cerkve sv. Margarete sredi revne ulice St. Bernarda v predmestju St. Antoine, stoji pritlikav kamnit križ. Na njem se čita napol zabrisan napis, L... XVII 1785—1795. Pod tem križem počiva deček, ki je umrl dne 20. Prevela III leta Republike, t. j. 8. junija 1795 v velikem stolpu ječe Temple. Zapisan je bil v mrtvaško knjigo kot "Louis-Charles Capet, 10 let in 2 meseca star, rojen v Versaillesu, z bivališčem v Parizu, umrl v ječi Temple, sin Ludvika Capeta, zadnjega francoskega kralja in Marije Antoinette avstrijske". Nihče ne ve, ali je mali dauphin (kraljevič), ki ga imenuje zgodovina kralja Ludvika XVII-ga, res umrl v ječi, ali pa je bil pokopan pod tem imenom kak drug deček, ker so to zahtevali nameni takratne francoske oblasti.

"Uganka Temple" ostane slejkoprej brez odgovora kljub temu, da so se trudili z ujo neštevilni zgodovinarji. Brez dvoma je samo to, da je želel neki deček, naj je že bil kraljevskega ali samo preprostegega rodu, kot težek zločinec delge mesece v samotnem zaporu ter notri poleti leta 1795 tudi končal svoje mučeniško, kratko življenje. Oblasti so od kraja skrbno prikrivale njegovo ne nadno smrt. Toda govorica je kmalu razglasila skrivnost. Ko so odpeljali ob sončku, dne 10. junija iz ječe malo krsto s črnim pokrovom, je napolnila množica vso ulico in zasledovala sprevoz do samega pokopališča.

Pred krsto je korakalo osem vojakov z narednikom na čelu, za njimi je šel uslužbenec pogrebnege zavoda. Štirje grobarji so nesli krsto. Spremljal jo je enajst komisarjev Varnostnega odbora. Sprevoz je zopet zaključilo osem vojakov s podčastnikom. Razen tega sta korakala za vsak slučaj zadaj še dva oddelka vojaštva po 20—25 mož.

Zlaj od nekdanjega razseznega poslopja Templea z njegovim ozidjem, utrditvami, prit-

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORNODRUSTVO za Greater New York in okolico, ink.

Pradednik:
FRANK HOTKO
507 E. 73rd St.,
New York City
Podpredsednik:
MICHAEL UREK
82 Weirfield Street,
Brooklyn, N. Y.
Tajnik in arhivar:
JOSEPH POGACHNIK
580 Liberty Avenue,
Williston Park, L. I.
Blagajnik:
ANTON KOSIRNIK
101-21 — 85 Rd.,
Richmond Hill, L. I.
Zapisnikar:
RADO VAVROVICH
22-15 — 28th St.,
Astoria, L. I.
Nadzorni odbor:
ANTON CVETKOVICH,
983 Seneca Ave.
Brooklyn, N. Y.
FRANK MEKING,
1055 Green Avenue,
Brooklyn, N. Y.
JERNEJ COREL,
67 Scholtes Street,
Brooklyn, N. Y.

Kdor izmed rojakov ali rojakinj še ni član tega društva naj vpraša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odbornikov za natančna pojasnila. V nesreči se šele pozna kaj pomeni biti član dobrega društva.

To društvo je sicer najmlajše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro 14 tisoč bolniške in nad šest tisoč smrtno podpore ter ima v blagajni skoro \$17,000.00.

Društvo zbiruje vsako četrto soboto v svojih društvenih prostorih v Amerikani Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

klinami in vrtovci ni ostalo ničesar. Toda ulice so se ohranile svoja imena, in še zdaj lahko zasledujemo dolgo pot male krste do cerkve sv. Margarete. Poročila policijskih zaupnikov govorijo o množici, ki je gledala sprevoz. Posamezniki, posebno ženske, so glasno pomilovali "malega Capeta" in "dauphina", čigar ime "je šlo iz ust v usta", kakor poročajo voluni. Toda sprevoz je hitel z naglimi koraki in pol ure pozneje je že došel na cilj. Takrat je bilo poleg cerkve pokopališče, kamor je spadala tudi župnija Temple.

Cerkev je bila takrat spreminjena v republikansko svetilišče Svobode. Krsto so zato nesli skozi vrata naravnost na pokopališče. Tema je že zagnila mesto, ko je prišel z lopato grobar Betancourt, ki je stanoval s svojo družino v mali hišici blizu pokopališča. Pokopal je malega jetnika v skupnem grobu, navadnem rovu ob pokopališkem zidu na ulici St. Bernard. To se je zgodilo ob navzočnosti oblasti. A ponoči, na samem, je grobar pripravil nov grob ob samem cerkvenem zidu in tja prenese malo krsto, ki jo je radi večje varnosti poprej vtaknil v staro svinčeno, večjo krsto. Na tej je tudi vrezal z žebljem črke "L... XVII". Grobar, ki je bil po prepričanju monarhist, si je s tem veliko upal. To skrivnost je izlala šele čez več let njegova vdova, ko so po restavraciji kraljevstva pričeli iskati grobove žrtve terorja. Sicer pa je poizvedovanje po ostankih svojega nečaka kma-

lu ustavil Ludvik XVIII. Ljudstvo je bilo na tistem že prepričano, da je pravi dauphin srečno pobegnil v inozemstvo. Različni pustoloveci so nastopali pod njegovim imenom. Kostni na pokopališču s Margarete pokopanege dečka bi lahko samo podpirale domnevo, da je pravi francoski kralj nekje živ in se bo še povrnil v domovino. Sovražniki Ludvika XVIII-ga bi dobili povod trdit, da se sklicuje vladar na ostanke "podtiskanega lažnodauphina", ker se ne počuti varnega na prestolu. Zato je zvedela široka javnost resnico o pogrebu šele leta 1846, ko je izkoristil župnik Homet zidanje novih pritklin ob istem cerkvenem zidu. Na tistem ponosni je dal takrat odkopati grob. Obe krsti, svinčena in lesena, sta bili najdeni točno na tem kraju, ki ga je poprej označila grobarjeva vdova. Poklicani zdravniki so ogledali kosti. Lobanja je bila razpolovljena, ker so raztelesili ostanke pred pogrebom na zahtevo oblasti. Kostni so izvirale od slabotne rahitične osebe. Na lobanji so se ohranili ostanke rdečkastih las. Zdravniki so sklenili, da so to najbrž ostanke v Templu umrlega dečka. Sicer pa so nastali dvomi o njegovi starosti, ki so se narasli pri ponovnem pregledu kosti leta 1892. Takrat se izvedenci niso mogli zediniti glede starosti pokopanege in so naposled izjavili, da kaže okostnjak na mladeniča od 14 in celo do 21 let.

Na ta način je spor o duplinovi usodi samo obnovil zadnji pogreb ostankov malega jetnika. Tudi na križu niso zapisali popolnega imena pokopanege, temveč samo ponovili onih par črk, ki jih je nekoč naskrivaj začrtal grobar na svinču. — Uganka je ostala brez končoveljavnega odgovora. Obuja samo razburiljive spomine na dramo otroka, ki je postal nedolžna žrtev političnih strasti. Človeška vest se ne more sprijazniti z neusmiljenostjo, ki mu jo je naklonila revolucija.

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU

116 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

23. novembra: Majestic v Cherbourg, Conte di Savoia v Genoa
24. novembra: Paris v Havre
29. novembra: St. Louis, M. A. v Hamburg
30. novembra: Olympic v C
Evropa v Bremen
1. decembra: Lafayette v Havre, Rex v Genoa

4. decembra: Manhattan v Havre
7. decembra: Saturnia v Trst, Hamburg v Hamburg, Berengaria v Cherbourg
8. decembra: Champlain v Havre
11. decembra: Gen. Von Steuben v Hamburg
12. decembra: New York v Hamburg
14. decembra: Majestic v Cherbourg, Washington v Havre, Conte di Savoia v Genoa
15. decembra: Paris v Havre, Bremen v Bremen
19. decembra: Albert Ballin v Hamburg
21. decembra: Olympic v Cherbourg
26. decembra: Deutschland v Hamburg
29. decembra: Ile de France v Havre

BOŽIČ v JUGOSLAVIJI

TRI odplutja za PRAZNIKE po JUŽNI PROGI

"Solneni strani Atlantika"

NARAVNOST v JUGOSLAVIJO

SATURNIA 7. dec. — Dospe v Dubrovnik 21. dec.

Preko Genove — 15. ur do Jugoslavije

REN. 1. dec. — Conte di SAVOIA. 14. dec.

Vi lahko uživate dobrote NOVIM NIZKIM IZLETNIŠKIM CEN, da ostanete v Evropi 15 dni. Za tja in nazaj samo 13 evrov kot za eno ene vožnje do evropskih pristanišč.

Glede prostorov se obrnite na kateregakoli pooblaščenega agenta ali na 1 State Street, New York

ZASTRUPLJEN ŠOPEK

Hiš nekega varšavskega industrijea, Dasinka Warchalowsk, se je pred poldrugim mesecem poročila z mladim častnikom. Po poroki sta odšla na potovanje v Italijo, a sta se morala vrniti že čez dva dni, ker je žena zbolela. Bilo ji je čedalje huje, spravili so jo v sanatorij, odtam pa v neki zavod za duševno bolne, kjer je te dni smrt storila konec njenemu čudnemu trpljenju.

Obdukcija je dognala tako čudne stvari, da so morali zadevo javiti državnemu pravdnistvu.

Ugotovili so namreč, da je mlada žena podlegla neznanemu strupu. Na njenih rokah so odkrili majhne rane, v njih pa neznatne drobec lesa, ki so se izkazali kot delci trnov. Pri poroki je imela v rokah šopek belih vrtnic. Ta je bil še na domu njenih staršev in ko so ga preiskali, so odkrili, da ni bil tisti, ki so ga bili starši naročili. Nedyomno ga je nekdo zamenjal tik pred odhodom v cerkev.

Pred dvema letoma se je za pokojnico trudil laborant v nekem kemičnem zavodu, ki so ga pa njeni starši zavrnili. Polcija je osumila tega človeka, da je nevesti podtaknil šopek, ki ga je bil prepiral z neznanim strupom. Ta sum je tem bolj upravičen, ker je laborant izginil. Polcija ga išče na vso moč in upa, da ga bo prišla ter pojasnila zadevo, ki je v varšavski družbi zbudila ogromno pozornost.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

s velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, začo

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

BOŽIČNI IZLETI

v Jugoslavijo:

POD OSEBNIM VODSTVOM

MAJESTIC v Cherbourg, odpluje 14. DEC.

Pod vodstvom Mr. Ekerovich-a.

BREMEN v Bremen, odpluje 15. DEC.

Pod vodstvom Mr. Wohlmuth-a.

PARIS v Havre, odpluje 15. DEC.

Kdor želi imeti prijetno družbo, naj se nam takoj prikladi in če je gotov, naj pošlje nekaj are, da mu preskrbimo najboljše prostor na enem izmed teh parnikov. Mi bomo takoj preskrbeli vse potrebne listine za potovanje in sploh vse, da bo vsakdo zadovoljen. Dolgoletne skušnje in priporočila onih, ki so se posluževali našega posredovanja, so najboljše jamstvo vsakemu. Priglasite se takoj za navodila na:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (TRAVEL BUREAU)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

ZEMLJEVIDI

STENSKI ZEMLJEVIDI

Na močnem papirju s platnenimi pregrbi7.50

POKRAJNI ROČNI ZEMLJEVIDI:

Dravska Banovina 30

Ljubljanske in mariborske oblasti 30

Pohorje, Kozjak 30

CANADA 40

ZDRUŽENIH DRŽAV

VELIKI 40

MALI 15

NOVA EVROPA 60

ZEMLJEVIDI POSAMEZNIH DRŽAV:

Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky, Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming 25

Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York, Virginia 40

Narofilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, reklamirajte pismo.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 W. 18 Street
New York, N. Y.

"Glas Naroda"

Advertise in